

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI DE CULTURA

441 *Reial decret 2134/2008, de 26 de desembre, pel qual es regula el procediment que s'ha de seguir per a la restitució a particulars dels documents confiscats amb motiu de la Guerra Civil.*

La Llei 21/2005, de 17 de novembre, de restitució a la Generalitat de Catalunya dels documents confiscats amb motiu de la Guerra Civil custodiats a l'Arxiu General de la Guerra Civil Espanyola i de creació del Centre Documental de la Memòria Històrica preveu, a la disposició addicional primera, que la restitució dels documents, fons documentals i altres efectes a les persones naturals o jurídiques de caràcter privat la poden portar a terme la resta de les comunitats autònomes que ho sol·licitin, d'acord amb el procediment que el Govern estableixi i de conformitat amb els requisits que estableix l'article 5 de la Llei esmentada.

El present Reial decret dóna compliment a l'esmentada disposició addicional, i estableix el procediment mitjançant el qual les comunitats autònomes, amb la sol·licitud prèvia de participació en el procediment, poden portar a terme la restitució a les persones naturals o jurídiques de caràcter privat, o als seus successors legítims, dels documents, fons documentals i altres efectes que els hagin estat confiscats amb motiu de la guerra civil.

A aquests efectes, els interessats en la restitució poden formular la sol·licitud davant l'òrgan competent de la comunitat autònoma o ciutat amb Estatut d'autonomia on tinguin la residència, el domicili o la seu. No obstant això, quan el sol·licitant no resideixi o no tingui la seu en cap de les comunitats autònomes a les quals és aplicable la disposició addicional primera de la Llei 21/2005, de 17 de novembre, el present Reial decret preveu la possibilitat, amb la finalitat de garantir la igualtat entre tots els ciutadans, que la sol·licitud pugui ser realitzada davant l'òrgan competent de la comunitat autònoma o ciutat amb Estatut d'autonomia en què s'hagués produït la confiscació dels documents, fons documentals i altres efectes.

L'òrgan competent per dictar resolució, amb l'informe previ vinculant d'una comissió d'experts que ha de valorar la sol·licitud, ha de declarar la procedència de la restitució o, en cas contrari, la denegació, i en el primer cas s'ha de procedir a la restitució material dels documents, fons documentals o efectes confiscats.

Per a la preservació del patrimoni documental espanyol el present Reial decret preveu la possibilitat que els documents, fons o efectes restituïts siguin custodiats, si és aquesta la voluntat del titular, al Centre Documental de la Memòria Històrica i, en cas contrari, regula el deure de protecció que comporta la restitució.

En virtut d'això, a proposta del ministre de Cultura, amb l'aprovació prèvia de la ministra d'Administracions Públiques, d'acord amb el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 26 de desembre de 2008,

DISPOSO:

Article 1. *Objecte.*

En el marc del que preveu la disposició addicional primera de la Llei 21/2005, aquest Reial decret té per objecte la regulació del procediment per portar a terme la restitució, per part de les comunitats autònomes o ciutats amb Estatut d'autonomia que ho sol·licitin, a les persones naturals o jurídiques de caràcter privat, o als seus legítims successors, que no estiguin compresos en l'apartat 2 de l'article 2 de la Llei 21/2005, de 17 de novembre, dels documents, fons documentals i altres efectes que els van ser confiscats per la Delegació de l'Estat per a la recuperació de documents i que actualment estan custodiats al Centre Documental de la Memòria Històrica.

Article 2. Òrgans competents per a la restitució.

1. La restitució l'ha de portar a terme l'òrgan competent de l'Administració de la comunitat autònoma o ciutat amb Estatut d'autonomia que sol·liciti participar-hi, segons el que estableix l'article 3.4, en relació amb les sol·licituds de restitució que realitzin les persones naturals o jurídiques de caràcter privat o els seus legítims successors que tinguin residència, domicili o seu a l'esmentada comunitat autònoma o ciutat amb Estatut d'autonomia.

2. Quan es tracti de persones naturals o jurídiques de caràcter privat o els seus legítims successors que no tinguin residència, domicili o seu en cap de les comunitats autònomes a les quals és aplicable la disposició addicional primera de la Llei 21/2005, és òrgan competent per portar a terme la restitució l'òrgan competent de l'Administració de la comunitat autònoma o ciutat amb Estatut d'autonomia on va tenir lloc la confiscació i que sol·liciti participar-hi, segons el que estableix l'article 3.4.

Article 3. Iniciació del procediment. Sol·licitud de restitució.

1. La sol·licitud de restitució pot ser formulada per les persones naturals o jurídiques de caràcter privat, o els seus legítims successors, als quals els van ser confiscats documents, fons documentals i altres efectes per la Delegació de l'Estat per a la Recuperació de Documents.

2. La sol·licitud s'ha de presentar en un termini d'un any a comptar de l'endemà de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret en qualssevol dels llocs que preveu l'article 38.4 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i s'ha d'adreçar al Departament competent en matèria de cultura de la comunitat autònoma o ciutat amb Estatut d'autonomia en què resideixi el sol·licitant, en el cas de persones físiques, o en què tingui el domicili o seu en el cas de les persones jurídiques. En el cas de persones físiques o jurídiques que no tinguin residència, domicili o seu, respectivament, en cap de les comunitats autònomes a les quals es refereix la disposició addicional primera de la Llei 21/2005, la sol·licitud de restitució s'ha d'adreçar al Departament competent en matèria de cultura de la comunitat autònoma o ciutat amb Estatut d'autonomia en què va tenir lloc la confiscació. A la sol·licitud s'hi ha d'adjuntar documentació acreditativa dels requisits exigits per a la restitució d'acord amb el que estableix l'article 4.2.

3. Els titulars dels documents, fons documentals i altres efectes poden manifestar, en el moment de la sol·licitud, la intenció que els esmentats béns es mantinguin custodiats al Centre Documental de la Memòria Històrica, mitjançant qualssevol de les modalitats que preveu la Llei 16/1985, de 25 de juny, del patrimoni històric espanyol.

4. Transcorregut el període que preveu l'apartat 1 i durant el termini d'un mes, la comunitat autònoma o ciutat amb Estatut d'autonomia pot sol·licitar al Ministeri de Cultura, mitjançant un escrit adreçat a la Direcció General del Llibres, Arxius i Biblioteques, la seva participació en el procediment per a la tramitació i resolució de totes les sol·licituds de restitució que hagin rebut. A l'escrit s'han de concretar els òrgans responsables de la instrucció i resolució del procediment, així com la relació de les persones naturals o jurídiques que hagin formulat sol·licitud de restitució. La sol·licitud de la comunitat autònoma o ciutat amb Estatut d'autonomia s'ha de resoldre en el termini d'un mes. Transcorregut aquest termini sense resolució expressa del Ministeri de Cultura, s'entén que la comunitat autònoma o ciutat amb Estatut d'autonomia pot participar en el procediment de restitució.

5. El procediment de restitució comença l'endemà de la finalització del termini de resolució que estableix el paràgraf anterior. Les comunitats autònomes o ciutats amb Estatut d'autonomia han de notificar als sol·licitants l'inici del procediment.

Article 4. Instrucció del procediment i resolució.

1. L'òrgan instructor de la comunitat autònoma o ciutat amb Estatut d'autonomia ha de valorar les sol·licituds de restitució corresponents. Per a la valoració l'ha d'assistir una comissió tècnica que ha de constituir a l'efecte l'òrgan competent per resoldre.

La comissió està formada per experts en arxivística i dret. Els seus membres són designats per l'òrgan competent per resoldre, i la meitat d'ells són a proposta de la Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques del Ministeri de Cultura. Aquesta Comissió ha d'ajustar el seu funcionament a les previsions que conté el capítol II del títol II de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

En vista de l'informe d'aquesta comissió tècnica, que té caràcter vinculant, l'òrgan instructor ha d'elevat proposta de resolució a l'òrgan competent per resoldre.

Les comissions tècniques constituïdes a les diferents comunitats autònomes o ciutats amb Estatut d'autonomia han d'establir els mecanismes de coordinació necessaris per donar compliment al que preveu l'apartat setè d'aquest article.

2. Només es pot declarar la procedència de la restitució dels documents, fons documentals i altres efectes si en el procediment esmentat en els apartats anteriors es compleixen els requisits següents:

a) La identificació precisa dels documents, fons documentals i altres efectes la restitució dels quals se sol·licita.

b) L'acreditació documental, o per qualsevol altre mitjà de prova admès en dret, de la seva titularitat dominical en el moment de la confiscació.

c) L'acreditació documental, o per qualsevol altre mitjà de prova admès en dret, de la condició de successor legítim en el cas de mort, declaració de mort o desaparició dels titulars que siguin persones naturals, o d'extinció en el cas de persones jurídiques.

3. L'òrgan competent per resoldre ha de dictar i notificar als interessats, en el termini màxim de quatre mesos des de l'inici del procediment de restitució a la comunitat autònoma o ciutat amb Estatut d'autonomia, la resolució corresponent en què s'acorda la restitució total o parcial, en la qual s'han d'identificar els documents, fons documentals i altres efectes a restituir o, si s'escau, la denegació de la restitució. La notificació s'ha de realitzar d'acord amb el que estableix l'article 58 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú. Si en el termini màxim previst per resoldre i notificar no s'ha dictat resolució expressa, l'interessat pot entendre desestimada la seva sol·licitud.

4. Si la resolució és estimatòria, ha de ser motivada i ha d'indicar als interessats els deures que comporta la restitució, així com la possibilitat que els documents, fons documentals i altres efectes es mantinguin custodiats al Centre Documental de la Memòria Històrica, mitjançant qualssevol de les modalitats que preveu la Llei 16/1985, de 25 de juny, del patrimoni històric espanyol.

5. Si la resolució és denegatòria ha de ser motivada, expressar els motius de la denegació i contenir una referència a les vies de recurs a què es puguin acollir, si s'escau, els interessats d'acord amb el que estableix l'apartat 6.

6. Les resolucions adoptades posen fi a la via administrativa i contra aquestes es pot recórrer potestativament en reposició en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la seva notificació, o bé ser impugnades directament davant la jurisdicció contenciosa administrativa en el termini de dos mesos comptats de la mateixa manera, de conformitat amb el que estableix l'article 46.1 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa. En cas de recurs de reposició, la comissió tècnica ha d'emetre novament un informe vinculant.

7. En el cas que hi hagi més d'un sol·licitant respecte dels mateixos documents, fons documentals o altres efectes, el procediment de restitució queda en suspens fins que s'acrediti l'acord entre els afectats, formalitzat en escriptura pública, o s'aporti la corresponent resolució judicial ferma que resolgui el conflicte.

8. En la tramitació del procediment, les administracions públiques han de garantir el respecte a la protecció de dades de caràcter personal en els termes que estableix la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal.

Article 5. Restitució material.

1. Una vegada l'òrgan competent de la comunitat autònoma o ciutat amb Estatut d'autonomia hagi resolt les sol·licituds presentades en el seu territori, ha de remetre al Ministeri de Cultura la relació dels documents, fons documentals i altres efectes objecte de restitució, així com la identificació dels seus titulars. Així mateix, ha de remetre al Ministeri de Cultura una relació dels documents, fons documentals i altres efectes dels titulars dels quals, en ús de la facultat que preveu l'article 3.2, hagin decidit que es mantinguin custodiats al Centre Documental de la Memòria Històrica mitjançant qualsevol de les modalitats que preveu la Llei 16/1985, de 25 de juny, del patrimoni històric espanyol.

El Ministeri de Cultura, en vista d'aquesta relació, ha de traslladar a la comunitat autònoma o ciutat amb Estatut d'autonomia, en el termini de tres mesos, els documents, fons documentals i altres efectes que s'hagin de restituir als seus titulars, mitjançant acta de lliurament i recepció signada amb l'òrgan competent de la comunitat autònoma o de la ciutat amb Estatut d'autonomia i la Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques.

2. L'òrgan competent de la comunitat autònoma o de la ciutat amb Estatut d'autonomia ha de comunicar als legítims titulars el lloc i data en què s'ha de materialitzar el lliurament dels documents, fons documentals i efectes en el termini d'un mes des de la signatura de l'acta de lliurament i recepció que preveu l'apartat 1.

3. De cada acte individual de restitució n'ha de quedar constància documental mitjançant la corresponent acta de lliurament i recepció signada per l'òrgan competent de la comunitat autònoma o ciutat amb Estatut d'autonomia i el titular dels documents lliurats.

4. En tot cas, abans de la sortida dels documents del Centre Documental de la Memòria Històrica hi ha de quedar dipositada una còpia o duplicat de tots els documents, el cost econòmic de la qual ha de ser assumit per la comunitat autònoma o ciutat amb Estatut d'autonomia corresponent. Aquesta còpia o duplicat té la consideració de còpia autèntica en els termes que preveu la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

5. Els documents, fons documentals i altres efectes que hagin estat sol·licitats per la comunitat autònoma o ciutat amb Estatut d'autonomia i no siguin restituïts als seus titulars en el termini que preveu aquest Reial decret han de ser reintegrats, en el termini de tres mesos, al Centre Documental de la Memòria Històrica.

Article 6. Deure de protecció.

El lliurament dels documents, fons documentals i altres efectes implica l'assumpció per part dels seus titulars de les obligacions de custòdia, conservació, inspecció, posada a disposició amb fins de recerca i, si s'escau, lliurament temporal per a exposicions, en els termes que preveu la Llei 16/1985, de 25 de juny, del patrimoni històric espanyol o, si s'escau, la normativa autonòmica sobre patrimoni historicoartístic.

Disposició final primera. Finançament.

L'aprovació d'aquest Reial decret no suposa increment de despesa pública.

Disposició final segona. Entrada en vigor.

El present Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació oficial en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 26 de desembre de 2008.

JUAN CARLOS R.

El ministre de Cultura,
CÉSAR ANTONIO MOLINA SÁNCHEZ